

SİNAN ODÜLLÜ
MİMARLAR
PROGRAMI
2012-2014:
ERKUT ŞAHİNBAŞ

ERK VE HAKİKAT
ALGISI

GÜNÜMÜZ ADALET
SARAYLARI ÜZERİNE
BİR SORGULAMA

ANTROPOTEKTÜR

YARIŞMA:
RAUF RAİF DENKTAŞ
ANIT MEZARI VE
MÜZESİ

TERKOS
POMPA İSTASYONU

TARİHİ ARENA
GÜNÜMÜZDE
NASIL AVM OLDU?

İZMİR KIRSAL
ALAN KONUTLARI

KAHTA BÖLGESİ
"L-HİLANİ" YAPILARI

"İŞİTSEL PEYZAJ"
KAVRAMI VE
KENTSEL AKUSTİK
KONFORA KATKISI

AFİŞE ÇIKMAK,
1963-1980:
SOLUN GÖRSEL
SERÜVENİ

2 İNGİLİZCE ÖZET / ENGLISH SUMMARY
4 MİMARLIK DÜNYASINDAN

GÜNDEM

8 Erk ve Hakikat Algısı / Güven Arif Sargın

MİMARLIK 50 YAŞINDA

- 10 • *Mimarlık Bizim "Tercüme-i Halimiz"dir* / Arif Şentek
• *Mimarlık'la Kaçamaklar* / Güven Birkan
• *Hatırlamak / Hatırlanmak...* / Levent Aksüt
• *Mimarlık Dergisi İçin...* / Ahmet Sönmez

ETKİNLİK

15 Sinan Ödüllü Mimarlar Programı
2012-2014: Erkut Şahinbaş

ETKİNLİK

16 Edoardo de Nari: Kozmopolit İstanbul'un
Son Mimarı / Umut Hanioglu

GÜNCEL

18 Bilirkişilik Alanı Mimarları Bekliyor / Ali Ekinci

MİMARLIK VE İKTİDAR

- 20 • "İktidar Kimliği" ve Günümüz Adalet Sarayları / Aysu Akalın
• *Günümüz Adalet Sarayları Üzerine Bir Sorgulama* / Hakan Sağlam

MİMARLIK

29 Antropotektür / Vintilă Mihăilescu

KIRDAN KENTTEN

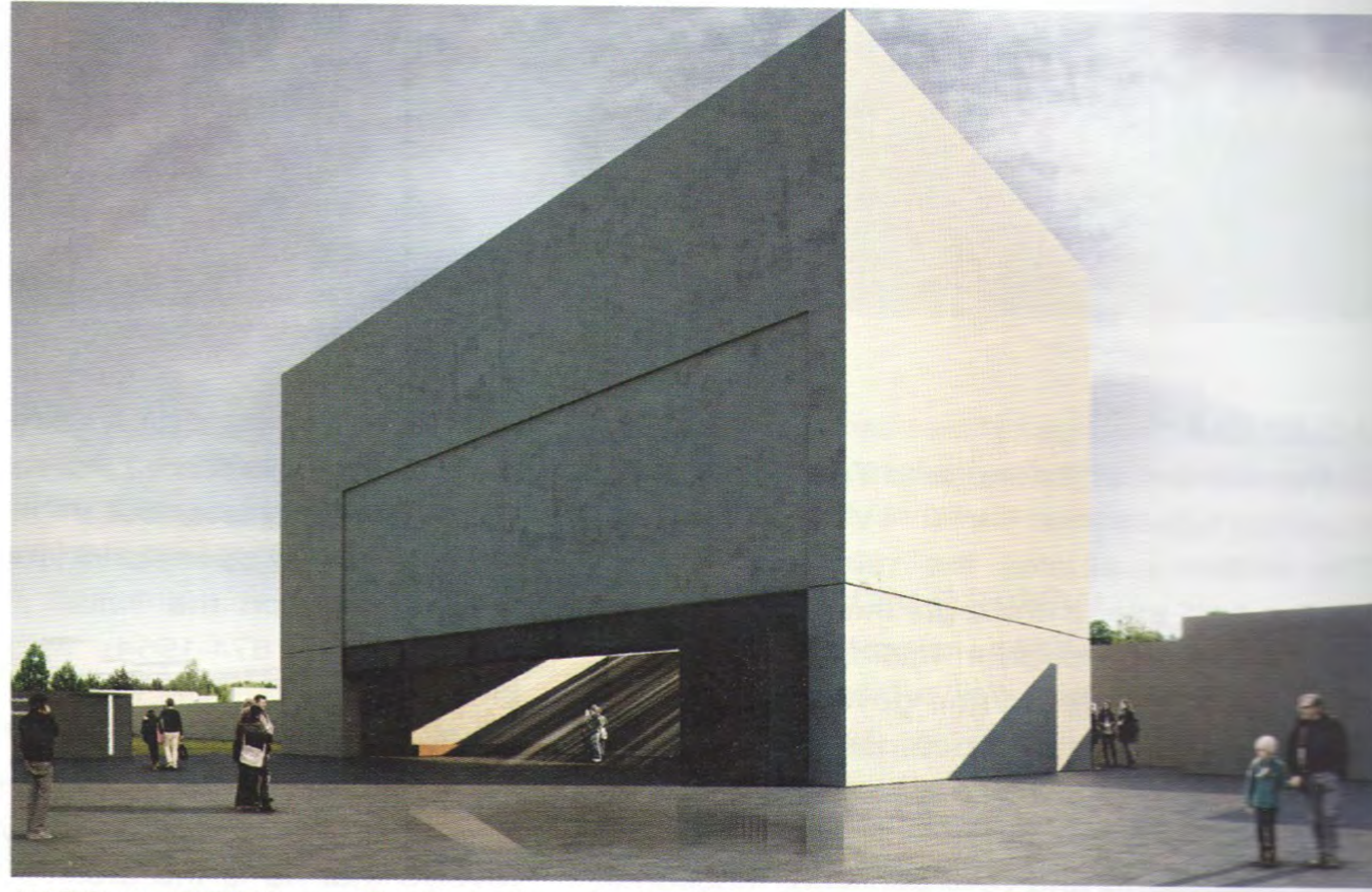
32 Ankara Gazi Mahallesi / Elif Selena Ayhan

YARIŞMA

33 KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı
Rauf Raif Denктаş Anıt Mezarı ve Müzesi
Uluslararası Proje Yarışması

TEMA[S]: "Katılımcı Tasarım"

YARIŞMA: KKTC Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denктаş Anıt Mezarı ve Müzesi

MİMARLIK VE ÇOCUK

38 Çocuk ve Mimarlık... Kaçış mı Umut mu? / Simla Sunay

MİMARLIK ELEŞTİRİSİ

43 Endüstri Mirasına Yönelik Koruma
Müdahalelerini Değerlendirme Ölçütleri ve
Terkos Pompa İstasyonu / Emel Kayın

KORUMA YAŞATMA

50 Barselona'da Bir Yeniden İşlevlendirme
Örneği: Tarihî Arena Günümüzde Nasıl
AVM Oldu? / Füsün Seçer Kariptaş

KIRSAL MİMARLIK

- 57 • *İzmir Kırsal Alan Konutları* / Tonguç Akış,
Ülkü İnceköse, Selim Sarp Tunçoku, Adile Arslan Avar
• *Kırsal Mimaride Tarihî Sürekliliğin Bir
Yorumu Olarak Kahta Bölgesi "L-Hilani"
Yapıları* / Alev Erarslan

ÇEVRE DUYARLI MİMARLIK

73 "İşitsel Peyzaj" Kavramı ve Kentsel
Akustik Konfora Katkısı / Aslı Özçevik,
Zerhan Yüksel Can

YAYIN DEĞERLENDİRME

78 Afişe Çıkmak, 1963-1980: Solun Görsel
Serüveni / Çetin Ünalın

81 YAYINLAR

TEMA[S]

84 "Katılımcı Tasarım" / Rüksan Tuna

Ankara Gazi Mahallesi

Elif Selena Ayhan

Yan Zamanlı Öğr. Gör., Başkent Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü

Gazi Mahallesi, Ankara'nın kent merkezinde, Anadolu Bulvarı ve Mevlana Bulvarı (Konya Yolu) arasında kalan AOÇ arazisinin bir bölümünün kurutulması sonucu oluşan alanda, işçilerin ulaşımının kolay olması için demiryoluna yakın bir konumda planlanmıştır. Düz bir arazide ızgara grid sistemiyle oluşan mahalle, farklı kooperatifler aracılığı ile üretilmiş benzer yapılardan meydana gelmiştir. 1952-1954 yılları arasında, ilk olarak MKEK Silah Fabrikası İşçi Yapı Kooperatifi'nin ve Türk Hava Kurumu Uçak Motor Fabrikası İşçileri Kooperatifi'nin işçiler için ucuz konut uygulamaları ile kurulan Gazi Mahallesi, zamanla MKE Fişek Fabrikası Kooperatifi'nin ve Demiryolu İşçileri Yapı Kooperatifi'nin uygulamalarıyla genişlemiş ve bugünkü sınırlarına ulaşmıştır. Gazi Mahallesi'nin planlandığı dönemden günümüze kadar geçen süreci üç aşama olarak ele almak mümkündür: **İlk dönemde**, iki oda olarak tasarlanmış tek katlı bahçeli konutlardan oluşan bir doku karşımıza çıkmaktadır. Yapıya girildiğinde karşılaşılan holün tam karşısında yer alan ıslak hacimler iki odanın ortasında yer almaktadır. Yapıya ayrıca dışarıdan eklenen iki adet farklı boyutta kömürlük bulunmaktadır. İlk uygulama örneklerinden olmaları nedeniyle bu tip yapılar mahallenin kurulduğu dönemdeki karakterini anlayabilmek adına önemli örnekler oluşturmaktadır. **(Resim 1)** 1970'lere tarihlenebilen **ikinci dönemde**, ilk planlama aşamasında uygulanan tek katlı yapıların kat ilavesi ile iki veya üç katlı yapılara dönüşmesi sonucu oluşan bir doku görülmektedir. Dönemde plan şeması aynı kalmak koşuluyla, cepheler ve balkonlarda yapılan değişiklikler / eklemeler sonucu beş farklı tip konut ortaya çıkmıştır. **(Resim 2-4)** Öte yandan ilk dönemde yapılmış konutların bir kısmı girişleri yan cepheye alınmak suretiyle aynı şekilde kullanılmaya devam etmiştir. Yapıların dağılımına bakıldığında herhangi bir yoğunluk ve odaklanma görülmemekte, farklı tip yapılar aynı sokakta bulunabilmektedir. **Üçüncü ve son dönemde** (mevcut durum), tek veya sonradan ilave ile iki/üç katlı olan yapıların bir kısmı yıkılmış, yerlerine dokuyla uyumsuz çok katlı apartmanlar yapılmıştır. Özellikle ana caddelerde yoğun bir şekilde hissedilen bu dönüşümün etkisi ara sokaklara gidildikçe azalmakta, bu alanlarda bulunan konutların büyük bir çoğunluğu halen birinci ve ikinci dönemi temsil eden nitelikli yapılardan oluşmaktadır. **(Resim 5, 6)** Kullanıcı grubu, yerleşim kurgusu ve konut dokusuyla Ankara için simgesel bir anlamı olan Gazi Mahallesi, ne yazık ki her geçen gün hızla değişmektedir. Mahallede yükselen çok katlı apartmanlar özgün konut dokusuyla çatışmakta, dokunun karakterini tehdit etmektedir. Bu değişime paralel olarak mahallenin kullanıcı grubunun da değişimi kaçınılmaz olmaktadır. Bu süreci durdurmak ya da yavaşlatmak adına çeşitli çalışmalar yapılması gereğini vurgulamak ve yer-yapı özelinde koruma ölçütleri geliştirebilmek için çaba göstermek, Gazi Mahallesi ve tehdit altında olan benzer yerleşimler açısından büyük önem taşımaktadır. ❖